

Fővárosi Törvényszék
Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi Irén u. 40-44.
1535 Budapest, Pf.887.

Ügyszám: *

A Fővárosi Törvényszék

dr. Bíró Ügyvédi Iroda (1071 Budapest, Városligeti fasor 47-49. - dr. Bíró J. Judit ügyvéd) által képviselt

.) felperesnek,

dr. Bumberák István főosztályvezető által képviselt

dr. Léka Ügyvédi Iroda (4026. Debrecen, Bem tér 7. - dr. Léka Andor ügyvéd) által képviselt alperes ellen

kártérítés iránt indított perében meghozta az alábbi

í t é l e t e t

Kötelezi a bíróság az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 51.886.890,- (Ötvenegymillió-nyolcszáznyolcvanhatezer-nyolcszázkilencven) Ft főkövetelést, valamint ennek 2012. augusztus 8. napjától a kifizetés napjáig járó a késedellel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű mértékű késedelmi kamatát és * perköltiséget.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II.r. alperesnek * Ft perköltiséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, melyet ennél a bíróságnál lehet írásban, négy példányban a Fővárosi Ítéltáblához címezve benyújtani.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson bírálja el, de a felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a még nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul, a másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyaláson kívül bírálhatja el, de a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti tárgyalás tartását.

Ha a fellebbezésben vitatott érték a kétszázezer forintot, illetve a kereseti kérelemben megjelölt követelés tíz százalékát nem haladja meg, fellebbezésnek az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértése vagy az ügy elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására hivatkozással van helye. A másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, de a felek kérelmére tárgyalást tart. A fellebbező félnek a tárgyalás tartása iránti kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie.

A jogi képviselővel eljáró felek a határozat ellen benyújtott fellebbezéshez mellékelt közös kérelemben indítványozhatják, hogy az anyagi jogszabály megsértésére alapított fellebbezést közvetlenül a Kúria bírálja el, feltéve hogy vagyoni jogi ügyben a fellebbezésben vitatott érték az ötszázezer forintot meghaladja.

A Kúria a fellebbezést tárgyaláson kívül, a felülvizsgálati eljárásra irányadó szabályok alkalmazásával bírálja el.

Az Ítéltábla előtti eljárásban és a Kúria előtti eljárásban az ítélet ellen fellebbezést előterjesztő fél számára a jogi képviselet kötelező.

Indokolás:

A felperes a II.r. alperes által képviselt I.r. alperessel 2008. április 29-én támogatási szerződést kötött a „J.” című projekt megvalósítására, amelyben az I.r. alperes azt vállalta, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alaphól és a hazai központi költségvetési előirányzatból a projekt le nem vonható ÁFA-val számított elszámolható költségének 47,21%-a, de legfeljebb 2.250.000.000,- Ft erejéig vissza nem térítendő támogatást nyújt. A felperes a projektet megvalósította és az I.r. alperes 2.250.000.000,- Ft támogatást fizetett ki.

A felperes 2001. május 26-án a lefolytatott közbeszerzési eljárás nyertesével generálkivitelezői szerződést kötött 5.919.971.333,- Ft vállalkozási díj mellett, mely szerződés 2008. június 30-án módosításra került. A módosítás eredményeként a vállalkozási díj a műszaki tartalom módosulása mellett 4.849.786.552,- Ft-ra csökkent. A szerződésmódosításról a felperes az I.r. alperest, az öt képviselő II.r. alperesen keresztül tájékoztatta, és az I.r. alperes képviseletében a II.r. alperes a módosításhoz 2008. június 18-án hozzájárult. A beruházás a módosított tartalommal valósult meg.

Az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (továbbiakban EUTAF) ellenőrzési jelentése alapján az NFÜ Regionális Fejlesztési Programok Irányító Hatósága (továbbiakban ROP IH) 2011. április 13-án szabálytalansági eljárást indított és 2011. július 29-én arról tájékoztatta a felperest, hogy a terhére szabálytalanságot állapított meg és a támogatás egy részének visszavonásáról rendelkezett. A szabálytalanság alapját képező jogsértő magatartást abban jelölte meg, hogy a generálkivitelezői szerződés 2008. június 30-ai módosításában a szerződő felek a műszaki tartalmat és az árat a Kbt.303.§-ban előírt feltételek hiányában, a közbeszerzési eljárás szabályainak megsértésével módosították, mert az előre nem láthatóság követelménye, mint feltétel hiányzott és a pénzügyi érdeksérelem illetve annak lehetősége is fennállt a jogsértő magatartás versenyszűkítő hatása miatt.

A felperes vitatta a közbeszerzési szabálysértés tényét, valamint az I.r. alperes jogosultságát a közbeszerzési szabálysértés megállapítására. A szabálytalansági eljárást a Nemzeti Fejlesztési miniszter döntése zárta le 2012. június 4-én a szabálytalanság megállapításával és 45.791.685,- Ft támogatás visszavonásával. Ezt követően az I.r. alperes 2012. augusztus 8-án 51.869.621,- Ft-ot inkasszált.

A FELPERES keresetében kérte az alperesek egyetemleges kötelezését 51.886.890,- Ft és ennek 2012. augusztus 8. napjától a kifizetés napjáig járó a Ptk.232.§.(2) bekezdése alapján számított kamatának és a felmerült perköltségnek a megfizetésére. Keresetét elsődlegesen az I.r. alperessel szemben a Ptk.318.§.(1) bekezdésére és a Ptk.339.§. (1) bekezdésére, a II.r. alperessel szemben a Ptk. 339.§.(1) bekezdésére, másodlagosan a Ptk.361.§.(1) bekezdésére alapította és a pénzkövetelését elsődlegesen kártérítés, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás, harmadlagosan teljesítésre kötelezés jogaimén érvénysíftette.

Indokolásában tényként adta elő, hogy 2008. április 29-én az alperesekkel támogatási szerződést kötött, az I.r. alperessel, mint támogatóval, a II.r. alperessel mint közreműködő szervezettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a hazai központi költségvetési előirányzatból nyújtandó vissza nem térítendő támogatásra. A teljesítés mindkét fél részéről határidőben megtörtént. A projekt zárását követően az I.r. és II.r. alperesek utólagos ellenőrzést folytattak le, melynek eredményeként a felperes terhére szabálytalanságot állapítottak meg és visszafizetési kötelezettséget írtak elő. Az I.r. alperes a szabálytalanságot a közbeszerzési szabályok megsértésében állapította meg és 45.791.685,- Ft és járulékainak visszafizetését rendelte el az NFM a 2012. június 4-én kelt végleges döntésével, amit a II.r. alperes inkasszó útján végre is hajtott.

Kiemelte, hogy a támogatási szerződés a felek között polgári jogviszonyt hozott létre, amelyre a Ptk. kötelmi általános szabályai az irányadók. (Ptk.277.§. 283.§.). Az a tény, hogy az alperesek a felperes teljesítését külön jogszabályban meghatározott eljárási rendben ellenőrzik, nem változtat azon a tényen, hogy a felek között polgári jogi szerződés jött létre és szerződésszegő magatartás esetén a másik félnek polgári jogi igénye keletkezik.

Állította, hogy a felperes szerződés szerűen teljesítet, szabálytalanságot nem követett el így az alperesek a támogatás összegét jogellenesen csökkentették. Nem vitatta az I.r. alperes ellenőrzési jogosultságát, nem vitatta azt sem, hogy az I.r. alperes jogosult a szabálytalansági eljárás lefolytatására és szabálytalanság megállapítása esetén a támogatás összegének vagy egy részének visszavonására, s a visszavont összeg inkasszó útján történő behajtására. Vitatta ugyanakkor azt, hogy megsértette a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény rendelkezéseit és vitatta azt is, hogy az I.r. alperes jogosult a közbeszerzési jogsértés megállapítására. A Kht.318.§ (1) bekezdésére utalással hivatkozott arra, hogy a Kht. rendelkezéseinek megsértésére alapított bármely polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság jogerősen megállapítsa a jogsértést. A közbeszerzési jogsértés megállapítására a Közbeszerzési Döntőbizottságnak kizárólagos hatásköre van, ilyen megállapításra pedig nem került sor. Közbeszerzési jogsértés megállapítására sem a polgári bíróság, sem az I.r. alperes nem rendelkezik jogszabályi felhatalmazással. Jogerős közigazgatási határozat, illetve ítélet hiányában közbeszerzési jogsértésen alapuló polgári jogi igény érvényesítésére nincs lehetőség. Az I.r. alperesnek kizárólag arra van jogszabályi felhatalmazása, hogy a közbeszerzéshez tartozó eljárásjogi szabályok teljesítésének megvalósulását vizsgálja és közbeszerzési jogsértés gyanúja esetén közbeszerzési döntőbizottsági eljárást kezdeményezzen. Ha a Közbeszerzési Döntőbizottság állapította volna meg a közbeszerzési szabályok megsértését, a felperesnek lehetősége lett volna jogorvoslattal élni és akár a Kúriáig elmenni. A jelen perben elsődlegesen eldöntendő jogkérdés az, hogy az I.r. alperes közbeszerzési jogsértésre alapított polgári jogi igénye döntőbizottsági határozat nélkül érvényesíthető-e.

Vitatta a szabálytalanság megállapítását és a jogkövetkezmény alkalmazását azon az alapon is, hogy a szerződésmódosítással pénzügyi érdeksérelme nem következett be, tehát még ha szerződésszegés a felperes terhére meg is lenne állapítható, a szabálytalanság megállapítására akkor sem lett volna lehetősége az I.r. alperesnek az együttesen alkalmazandó egyik feltétel hiánya miatt. Tagadta azt, hogy a műszaki tartalom és a vállalkozási díj módosulása befolyásolta volna a pályázati kiírást, ennek hiányában pedig a potenciális ajánlattevők körének módosulása alappal nem vélelmezhető. A szerződésmódosítás eredményeként pedig a támogatás összege nem emelkedett, ugyanakkor a beruházási összeg csökkenése a közpénzek felhasználása szempontjából pénzügyileg nem érdeksérelmet eredményezett, hanem kedvező volt.

Vitatta a támogatás visszavonásának jogosságát azon az alapon is, hogy a szerződésmódosítással közbeszerzési jogsértés nem valósult meg, amit bizonyított a tény is, hogy a II.r. alperes és rajta keresztül az általa képviselt I.r. alperes a szabálytalansági eljárásban vitássá tett szerződésmódosításhoz, még a módosítást megelőzően hozzájárult.

Nem csak jogalapjában, de összességében is vitatta a visszavonást azzal az indoklással, hogy az alperesek 2012. augusztus 7-én 64.733.389,- Ft-ot inkasszáltak, 12.863.768,- Ft-tal többet, mint amiről a szabálytalansági nyilatkozata szövege szólt. A többletként lehívott összeget 2012. augusztus 16-án visszautalták ugyan a felperesnek, de a kamatok

nélkül. A 7 napra eső 17.269,- Ft kamattal az alperesek jogalap nélkül gazdagodtak, aminek kifizetésével az alperesek 2012. augusztus 15. napján estek késedelembe. Az alperesek tehát a támogatási összeget ténylegesen 51.869.621,- Ft-tal csökkentették, a visszafizetés 2012. augusztus 8. napján történt, így ettől a naptól kezdve érte kár a felperest.

Az I.r. ALPERES a felperes által levezetett számítási hibát elismerte, ezt meghaladóan pedig kérte a kereset elutasítását, perköltség igénye nem volt. A felperes tényelődését nem vitatta. Kiemelte, hogy a támogatási szerződés a klasszikus polgári jogi szerződések sorában elfoglalt helye tekintetében olyan atipikus jogviszony, amelyben a támogató arra vállal kötelezettséget, hogy az Európai Unió támogatási feltételeinek kedvezményezett általi teljesítése esetén vissza nem térítendő európai uniós támogatást biztosít. Ezen támogatási jogviszony tartalmát uniós és magyar jogszabályok határozzák meg. Az 1083/2006/EK rendelet rögzíti a tagállamok felelősségét a vissza nem térítendő támogatások pénzügyi ellenőrzéséért. A 2988/95/EK EURATOM rendelet kötelező intézkedésként tartalmazza a szabálytalansággal érintett támogatásokra vonatkozó visszafizetési kötelezettséget. Azaz a szabálytalanság megállapítása esetén a támogatónak jogszabályban előírt kötelezettsége a támogatás elvonása. A támogatás csak és kizárólag akkor jár a kedvezményezettnek, ha valamennyi szerződéses és jogszabályi rendelkezésnek eleget tesz.

A projekt megvalósítását követő fenntartási időszakban a 210/2010.(VI.30.) Korm.r. alapján az ellenőrzésre feljogosított Főigazgatóság szabálytalansági gyanút állapított meg, melynek kivizsgálására szólította fel az I.r. alperest. Az I.r. alperes a szabálytalansági eljárást lefolytatta és közbeszerzési jogsértés miatt a felperes terhére a szabálytalanságot megállapította. A közbeszerzési jogsértés a közbeszerzési eljárásban megkötött generálkivitelező szerződés 1.sz. módosításával valósult meg, ui. a szerződést kötő felek 2008. június 30-án a generálkivitelezői szerződés műszaki tartalmát (tűzönak minősített belsőépítészeti megoldások elhagyása, konyhatechnológia és tetőkert kiépítésének projekt keretein belüli elhagyása) és a szerződésben rögzített árat (nettó 4.849.786.552,- Ft-ra) úgy csökkentették, hogy a szerződésmódosításnak a Kbt.303.§-ában írt feltétele – az „előre nem láthatóság követelménye” - nem állt fenn, hiszen a szerződéskötés pillanatában már ismert volt az a képviselő testületi utasítás, mely alapján a szerződésmódosítás kezdeményezésére sor került, és a képviselő testületi határozat meghozatalakor már ismert volt az az átdolgozott tervdokumentáció, mely alapot adott a tartalom- és díjcsökkentésre.

Előadta, hogy a szabálytalansági eljárás időpontjában a Kbt. alapján igénybe vehető jogorvoslati eljárások megindítására rendelkezésre álló idő már eltelt, így alpereseknek nem áll módjukban ezt a jogorvoslati eszközt igénybe venni, de álláspontja szerint ez nem akadály a szabálytalanság megállapításának és a szankció alkalmazásának, mert a jogszabályok és ennek alapján a támogatási szerződés felhatalmazta az I.r. alperest a kedvezményezett által lefolytatott közbeszerzési eljárások ellenőrzésére.

Vitatta azt a felperesi jogi álláspontot, hogy a közbeszerzési eljárás körében elkövetett jogsértések megállapítására a KÖB kizárólagos hatáskörrel rendelkezik. Hivatkozott a támogatási szerződés elválaszthatatlan részét képező ÁSZF 7.1. pontjára, ami az NFÜ,

illetve a Közreműködő Szervezet (továbbiakban KSZ) hatáskörébe utalja a kedvezményezett által lefolytatott közbeszerzési eljárások ellenőrzését és szabálytalanság megállapítása esetén azok szankcionálását. Az ÁSZF 7.1. pontjában a kedvezményezett alávetette magát a támogatási szerződés aláírásával az adott projekttel kapcsolatban lefolytatott közbeszerzési eljárások i.r. alperes általi ellenőrzésének.

Annak elismerése mellett, hogy a támogatási szerződés alapvetően polgári jogi jogviszony, kiemelte, hogy a támogatás visszakövetelése már közjogi elemeket is hordoz, nem tisztán polgári jogi igénynek minősül, hiszen az uniós költségvetési forrásokkal való felelős gazdálkodás közjogi kötelezettségek között zajlik. A visszakövetelés során a támogató nem saját elhatározásából jár el, hanem hazai illetve uniós közjogi jellegű szabályozásba foglalt kötelezettségét teljesíti, a hazai és az uniós költségvetés pénzügyi érdekeinek védelmében lép fel. A szabályos pénzfelhasználás vizsgálatakor közbeszerzések esetén az kerül ellenőrzésre, hogy uniós szintű szabályozás sérelme megállapítható-e. Amennyiben igen, úgy elvárható a tagállammal szemben, hogy az Unió érdekeinek képviseletében is eljárva pénzügyi korrekciókat alkalmazzanak, és a szabálytalanul felhasznált támogatást visszaköveteljék. Az uniós szintű jogi szabályozás lehetővé, sőt kötelezővé teszi alperesek részére a nem szerződészerűen, azaz szabálytalanul felhasznált támogatások visszakövetelését abban az esetben is, ha a nemzeti jogban erre vonatkozó kifejezett és közvetlen felhatalmazással nem rendelkezik. Álláspontja szerint a magyar és az uniós jogszabályok szerint nincs szükség a sérelmet előidéző magatartás jogerős hatósági határozatban történő megállapítására és minősítésére. A KDB előtti jogorvoslati eljárás megindítására rendelkezésre álló határidő rövidsége nem mentesítheti a közbeszerzési szabálysértést elkövető kedvezményezettet a jogkövetkezmények alkalmazása alól. A döntés meghozatalával az i.r. alperes nem a döntőbizottság hatáskörét vonta el, hanem a támogatási szerződés szempontjából folytatta le a szabálytalansági vizsgálatot és alkalmazza a szerződés szerint jogkövetkezményt, ami egészen más jogkövetkezmény, mint amit a döntőbizottság alkalmaz. A közbeszerzési jogsértés megállapítására az i.r. alperes jogszabályi felhatalmazással rendelkezett, így jogellenesség hiányában kártérítési felelőssége nincs.

A szabálytalanság megállapításának másik feltétele – a pénzügyi érdeksérelm – vonatkozásában kiemelte, hogy már a pénzügyi érdeksérelm veszélye megalapozza a szabálytalanság megállapítását. A káros hatást a jogszabály az igazolatlan kiadás elkönnyvétele bekövetkezésében vagy annak veszélyében határozza meg, tehát akkor is megvalósul a szabálytalanság, ha az igazolatlan kiadás elkönnyvétele csak a veszélye áll fenn. Jelen esetben nem a kiadás elkönnyvétele, illetve annak veszélyében jelentkezik a pénzügyi érdeksérelm, hanem a verseny sérelme volt az, ami miatt az alperes a szabálytalanságot megállapította és ami a pénzügyi érdeksérelmet megvalósította. A versenyszabályok általi sértettek, hogy ha a felperes a pályázati kiírás során megfelelően gondosan jár el és már akkor figyelemmel van a szerződésmódosításban megjelent műszaki tartalom csökkenésére, a potenciális ajánlattevők száma eltérően alakulhatott volna és nem csak két pályázat, hanem esetleg több értékelhető pályázat érkezett volna be.

A jogalap nélküli gazdagodáson alapuló kereset elutasítását is kérte, mert annak törvényi feltételei nem állnak fenn, az I.r. alperesnél a felperes rovására gazdagodás nem következett be.

Kiemelte, hogy a támogatási szerződés a felperes és az I.r. alperes között jött létre, annak a II.r. alperes nem alánya, a II.r. alperes az I.r. alperes képviselőjeként járt el. A támogatási szerződés teljesítése során is a II.r. alperes az I.r. alperes meghízottjaként járt el, a döntés végrehajtója volt.

A II.r. ALPERES kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását. Érdemi védekezésében elsősorban eljárási okokból kérte a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítását azzal az indokolással, hogy a II.r. alperes az I.r. alperes döntésének végrehajtója volt, az I.r. alperes megbízásából járt el, olyan önálló jogcselekményc, amire kártérítési felelősség lenne alapozható nem volt, illetve állította, hogy a II.r. alperes a visszakövetelt támogatási összeggel nem gazdagodott. Egyebekben az I.r. alperes érdemi védekezésében foglaltakkal egyetértett.

A bíróság a tényállást peres felek képviselőinek nyilatkozata, valamint a becsatolt iratok alapján állapította meg.

A felperes a keresetét az I.r. alperessel szemben szerződésszegés jogcímén, a II.r. alperessel szemben szerződésen kívüli károkozás jogcímén terjesztette elő és a Ptk.318.§. (1) bekezdésére és a 339.§.(1) bekezdésére alapította.

A Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének - ha a jogszabály kivételt nem tesz - nincs helye.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Pp.164.§.(1) bekezdése alapján a felperes terhelte a jogviszony létrejöttének, tartalmának, az I.r. alperes szerződésszegő magatartásának, a II.r. alperes egyéb jogellenes magatartásának, a felmerült kárnak és a jogellenes magatartás és a felmerült kár közötti okozati összefüggésnek a bizonyítása.

A felperes a jogviszony létrejöttét és tartalmát a keresetlevél 2.sz. mellékleteként csatolt okirattal – a támogatási szerződéssel – bizonyította. Az okirat által bizonyított és a tényállásban írt megállapodással a felperes és az I.r. alperes között a Ptk-ban nem nevesített, a megkötésekor a 281/2006.(XII.23.) Korm. rendelet, jelenleg a 4/2011.(I.28.) Korm. rendelet által szabályozott támogatási szerződés jött létre, mely a 4/2011. Korm.r. 2.§.(1)

bekezdés 27. pontja szerint polgári jogi szerződés és amelynek megkötésében a II.r. alperes az I.r. alperes képviselőjeként járt el.

A felperes a keresetében azt állította, hogy az I.r. alperes ezt a szerződést azzal a magatartásával szegte meg, hogy a már kifizetett támogatási összeg egy részét úgy vonta vissza a felperestől, hogy a felperes szerződésszegő magatartást nem követett el. A felperes a keresetében kár jogcímen a visszavont támogatás összegét érvényesítette.

A Pp.3.§ (2) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. Azaz a polgári perben a bíróságot a felperes által előadott tényállás és az érvényesített jog köti, nem pedig a felperes által megjelölt jogcím. A felperes az I.r. alperes szerződésszegő magatartását abban jelölte meg, hogy az I.r. alperes a már kifizetett támogatást visszavonta, azaz azt állította, hogy az I.r. alperes a szerződésben rögzített szolgáltatását nem teljesítette. Ezen szerződésszegő magatartásra hivatkozással a támogatási szerződésben meghatározott támogatás összegének kifizetését kérte, azaz arra kérte az I.r. alperes kötelezését, hogy a szerződésben rögzített szolgáltatását teljesítse. A szolgáltatás teljesítésének elmaradása polgári jogi értelemben nem kár. Kárnak a polgári jog a ténylegesen felmerült kárt, az elmaradt hasznot, valamint a kár elhárítása, enyhítése érdekében felmerült költséget tekinti. Ilyen kárna a felperes tényelődást nem tett, tehát a felperes érvényesített joga nem a Ptk. 318.§.(1) bekezdésén és a Ptk.339.§.(1) bekezdésén alapuló kártérítés, hanem a Ptk.277.§.(1) bekezdése alapuló teljesítésre kötelezés. A Ptk. 277. § (1) bekezdése szerint a szerződéseket tartalmuknak megfelelően, a megszabott helyen és időben, a megállapított mennyiség, minőség és választék szerint kell teljesíteni.

Fenti indokok alapján a bíróság a Pp.3.§.(2) bekezdésének alkalmazásával a felperesnek az I.r. alperessel szemben érvényesített igényét teljesítésre kötelezés jogcímen vizsgálta.

A felperes a II.r. alperessel szemben szerződésen kívül okozott kárt érvényesített, károkozó magatartásként azt jelölte meg, hogy a II.r. alperes közreműködött a támogatás visszavonásában. A II.r. alperes – felperes által sem vitatottan – az I.r. alperes megbízottjaként járt el. A Ptk. 350. § (1) bekezdése szerint a megbízott által ilyen minőségben okozott kárért a károsult harmadik személlyel szemben a megbízó a megbízottal egyetemlegesen felelős. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy őt a megbízott megválasztásában, utasításokkal ellátásában és felügyeletében mulasztás nem terheli. A megbízott felelőssége tehát kizárólag az okozott kár tekintetében áll fenn, a felperes érvényesített joga azonban a fentebb kifejtett indokok alapján nem kártérítés, hanem teljesítésre kötelezés. A felperes olyan kárt, amivel kapcsolatban a II.r. alperes kártérítési felelőssége vizsgálható lett volna nem adott elő.

A II.r. alperes a szerződés megkötése és teljesítése, továbbá a szabálytalansági eljárás és a támogatás visszavonása során az I.r. alperes képviselőjeként járt el. A Ptk. 219. § (1) és (2) bekezdése szerint más személy (képviseelő) útján is lehet szerződést kötni, vagy más

jognyilatkozatot tenni, kivéve ha jogszabály szerint a jognyilatkozat csak személyesen tehető meg. A képviselő cselekménye által a képviselt válik jogosítottá, illetőleg kötelezetté.

A II.r. alperes tehát a szerződésnek nem volt az alanya, jogcselekménye az I.r. alperest jogosította és kötelezte, a szerződés teljesítéséért a felperes felé polgári jogi felelőssége nincs. Ezen indokok alapján a bíróság a felperes II.r. alperessel szemben előterjesztett keresetét jogalapjában mind kártérítés jogcímén, mind teljesítésre kötelezés jogcímén megalapozatlannak ítélte és elutasította.

Ezt követően vizsgálta a bíróság a felperes I.r. alperessel szemben előterjesztett keresetét teljesítésre kötelezés jogcímén.

A felperes a keresetében azt állította, hogy a lefolytatott szabálytalansági eljárás eredménye alapján a támogatás visszavonása jogellenes volt.

Az I.r. alperes ezzel szemben azt állította, hogy a támogatás visszavonása jogszerű volt, mert az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a felperes megsértette a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 303.§-t, amivel pénzügyi érdeksérelmet is okozott. Az I.r. alperes tehát azt állította, hogy a felperes a szerződést megszegte, ezért a szerződés értelmében a támogatás teljes összegére nem tarthat igényt.

Figyelemmel arra, hogy a támogatási szerződéssel a peres felek között polgári jogi jogviszony jött létre, mely jogviszonyban az I.r. alperes nem közigazgatási határozatot hoz, hanem polgári jogi nyilatkozatot tesz, a szabálytalansági eljárás eredményeként hozott alperesi döntés is polgári jogi nyilatkozatnak minősül, ami polgári perben vitatható és vizsgálható. A szabálytalansági döntés polgári jogi nyilatkozat jellegén nem változtat az a körülmény, hogy a nyilatkozat megtételének eljárási rendjét jogszabály határozza meg és a támogató oldalán a döntés meghozatalában több költségvetési szerv is részt vesz.

A szabálytalansági eljárásban az I.r. alperes azt vizsgálja, hogy a felperes terhére megállapítható-e szerződésszegés, s amennyiben a szerződésszegést és a pénzügyi érdeksérelmet megállapítja, a 4/2011.(I.28.) Korm.r. feljogosítja az I.r. alperest a támogatás teljes vagy részleges visszavonására.

Peres felek jogvitájára figyelemmel tehát a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes az I.r. alperes által állított szerződésszegést elkövette-e, s ez a szerződésszegés pénzügyi érdeksérelmet okozott-e, illetve annak veszélye fennáll-e. Az a tény, hogy a jogszabály az I.r. alperest feljogosította a visszavont támogatás végrehajtására polgári peres eljárás nélkül is, a bizonyítási terhet Polgári perrendtartásban írt szabályait nem érintette, a bizonyítási terhet nem fordította meg. Azaz a Pp.164.§.(1) bekezdése alapján az I.r. alperest terhelté annak bizonyítása, hogy a felperes a közbeszerzési szabályok megsértésével szerződésszegést követett el.

Az I.r. alperest terhelté tehát annak a ténynek a bizonyítása, hogy a felperes a közbeszerzési

eljárás k ietben megkötött szerződés módosítása során megsértette a közbeszerzési szabályoka.

Percs felek között nem volt vitatott, hogy az I.r. alperes a közbeszerzési szabálysértés megvalósulását nem a Közbeszerzési Döntőbizottság határozata alapján állapította meg. A bíróságnak abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy az I.r. alperes rendelkezik-e olyan jogszabályi felhatalmazással, hogy a szabálytalansági eljárásban a közbeszerzési jogsértést megállapítsa és szankcionálja.

A szabálytalansági eljárás lefolytatásának idején hatályos, a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet 2.§ (1) bekezdés 24. pontja szerint szabálytalanság: az 1083/2006/EK tanácsi rendelet 2. cikk 7. pontjában foglaltak, továbbá a nemzeti jogszabályok előírásainak, és a támogatási szerződésben a felek által vállalt kötelezettségeknak a megsértése, amelyek eredményeképpen Magyarország pénzügyi érdekei sérülnek, illetve sérülhetnek.

Az Európai Tanács 2006. július 11-én kihirdetett, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1083/2006/EK rendelet 2. cikk 7. pontja szerint „szabálytalanság”: a közösségi jog valamely rendelkezésének egy gazdasági megvalósító eselekedetéből vagy mulasztásából adódó bármiféle megsértése, amely az Európai Unió általános költségvetését az általános költségvetésre rótt indokolatlan költség formájában sérti vagy sértheti.

A 2011-es Korm.r. 86. § (3) bekezdése szerint közbeszerzési jogsértés gyanúja esetén a szabálytalansági eljárás vezetője hivataltól eljárást indíthat a Közbeszerzési Döntőbizottságnál.

A 2011-es Korm.r. 87. § (2) bekezdése szerint ha a szabálytalanság megállapításához más hatóság előzetes döntése szükséges, vagy a szabálytalansági gyanú különleges szakértelemet igénylő előzetes kérdés eldöntésétől függ a szabálytalansági eljárást a szabálytalansági eljárás során eljáró szervezet vezetője mindaddig felfüggesztheti, amíg a hatáskörrel rendelkező hatóság határozatot nem hozott, vagy a döntéshez szükséges szakértői állásfoglalás nem készült el.

A 2011-es Korm.r. 98. § (1) bekezdése szerint ha a jogorvoslati kérelem tárgyában a döntés olyan előzetes kérdés eldöntésétől, illetve elbírálásától függ, amelynek tárgyában az eljárás a Közbeszerzési Döntőbizottság, vagy más hatóság, illetve a bíróság hatáskörébe tartozik, a fejlesztéspolitikáért felelős miniszter, ha az eljárás

a) a hatóság, illetve a bíróság előtt már folyamathban van, a jogorvoslati eljárást a kérdés eldöntéséig, illetve jogerős elbírálásáig felfüggeszti,

b) még megindítva nincs, és annak megindítására jogszabályban meghatározott határidőn belül lehetősége van, az eljárás megindítását kezdeményezi a hatóságnál, illetve a

bíróságnál és annak megindítása esetén a jogorvoslati eljárást a kérdés eldöntéséig, vagy jogerős elbírálásáig felfüggeszti.

A fenti, 2011. február 9. napjától hatályos Korm. rendelet annak lehetőségét fogalmazza meg, hogy közbeszerzési jogsértés gyanúja esetén a szabálytalansági eljárás vezetője kezdeményezze a Közbeszerzési Döntőbizottság előtti eljárást. Olyan rendelkezést, amely a közbeszerzési jogsértés saját hatáskörben történő vizsgálatára és megállapítására a szabálytalansági eljárás vezetőjét felhatalmazná, nem tartalmaz. Ilyen konkrét jogszabályi rendelkezést az I.r. alperes sem jelölt meg.

A támogatási szerződés megkötése és a 4/2011.Korm. rendelet hatályba lépése közötti időszakban a 2007-2013. programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 281/2006.(XII.23.) Korm.r. volt hatályban. Az I.r. alperes által megállapított szabálytalanság – közbeszerzési jogsértés – a 2006-os Korm. rendelet hatálya alatt, 2008. június 30-án valósult meg, ezért vizsgálta a bíróság a szerződésmódosítás időszakában hatályos rendelkezést is.

A 2006-os Korm.r. a szabálytalanság fogalmát azonosan határozta meg a 2011-es Korm. rendelettel. A közbeszerzési jogsértéssel kapcsolatban az alábbi rendelkezéseket tartalmazta:

A 34. § (1) bekezdése szerint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség vagy a közreműködő szervezet vezetője - az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatónak megfelelő - a folyamatba épített ellenőrzés részeként köteles gondoskodni a kockázatelemzéssel kiválasztott projektek esetében a közbeszerzésekről szóló 2003 évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és a közbeszerzésekre vonatkozó közösségi rendelkezések előírásainak teljesülésének ellenőrzéséről.

A (2) bekezdés i) pontja szerint az (1) bekezdés szerinti folyamatba épített ellenőrzés az egyenlő bánásmód, a diszkriminációmentesség, az átláthatóság és a nemzeti elbánás alapelveinek tiszteletben tartása, valamint a verseny tisztaságának érvényesülése érdekében különösen az alábbiak vizsgálatát foglalja magában: a szerződés teljesítésének megfelelősége, szerződésmódosítás esetén a módosítás körülményeinek és indoklásának megfelelősége.

A 35. § (1) bekezdése szerint amennyiben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség vagy a közreműködő szervezet vezetőjének a folyamatba épített ellenőrzés során a Kbt., illetve a közbeszerzésekre vonatkozó közösségi rendelkezések megsértése jut tudomására, 5 munkanapon belül írásban felhívja erre - közreműködő szervezet által történő észlelés esetén a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség egyidejű tájékoztatása mellett - a kedvezményezett figyelmét.

(2) Amennyiben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség vagy a közreműködő szervezet olyan, a Kbt.-be ütköző magatartást vagy mulasztást észlel, amely felveti a szabálytalanság gyanúját, akkor a Kbt. 327. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezi, illetve szükség esetén a támogatás folyósítását felfüggeszti.

Az I.r. alperes által állított közbeszerzési jogsértés elkövetésének idején hatályos 2006-os Korm. rendelet a közbeszerzésekre vonatkozó közösségi rendelkezések előírásai teljesítésének ellenőrzésére ad felhatalmazást az NFÜ és a közreműködő szervezet részére, a közbeszerzési jogsértés gyanúja esetén pedig arra, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezzék.

Az alperesek által sem vitatottan a szabálytalansági nyilatkozat tárgyát képező szerződésmódosításról mind az I.r., mind a II.r. alperes tudott, a szerződésmódosítás körülményeit ismerték, így nem volt akadálya annak, hogy 2008-ban megindítsák a szabálytalansági eljárást és megfogalmazzák a közbeszerzési jogsértés gyanúját, s kezdeményezzék a Döntőbizottság eljárását. A per során ennek akadályára egyik alperes sem hivatkozott, ebben a körben tényelődést nem tett.

A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (továbbiakban Kbt.) 318. § (1) bekezdése szerint a közbeszerzésre, illetőleg a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértése miatt indult eljárás lefolytatása, ideértve a 219. § (9) bekezdésének esetét is, a Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik.

A Kbt. 322. § szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárása kérelemre vagy hivatalból indul.

A (2) bekezdés szerint a kérelem - a (3) bekezdés szerinti eltéréssel - a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított 12 napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet.

A (4) bekezdés d) pontja szerint a (2) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutásának kell tekinteni a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés e törvénybe ütköző módosítása vagy teljesítése esetében a szerződés módosításáról, illetőleg teljesítéséről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzétételétől számított harmincadik napot.

Figyelemmel arra, hogy az alperesek a szerződésmódosításról és annak körülményeiről már a szerződésmódosítás előtt tudtak, a szabálytalansági eljárás megindításának és a közbeszerzési jogsértés gyanúja megfogalmazásának akadályára tényelődést nem tettek, az I.r. alperesnek lehetősége lett volna a törvényben előírt határidőn belül a döntőbizottsági eljárás kezdeményezésére. Erre figyelemmel a bíróság nem osztotta az I.r. alperes azon védekezését, hogy a törvényi határidő rövidege volt az oka annak, hogy a Döntőbizottság előtti eljárás megindítását nem kezdeményezte, hanem az 1083/2006/EK rendeletben foglaltakra hivatkozással saját hatáskörben vizsgálta ki a közbeszerzési jogsértés gyanúját.

A Kbt. 350/D. §-a szerint a 340/A. § (1) bekezdésében és a 350. § (1) bekezdésében foglalt esetek kivételével a közbeszerzésre, illetve a közbeszerzési eljárásra vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított bármely polgári jogi igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a

Közbeszerzési Döntőbizottság, illetőleg - a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata során - a bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa.

A Kbt ezen rendelkezéséből pedig egyértelműen és minden kétséget kizáróan az következik, hogy a közbeszerzési jogsértés megállapítására a Közbeszerzési Döntőbizottság rendelkezik kizárólagos hatáskörrel, a közbeszerzési jogsértésen alapuló polgári jogi igény érvényesítésének feltétele – a közbeszerzési jogsértés vitatása esetén –, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogsértést megállapítsa és a határozata közigazgatási eljárásban jogerőre emelkedjen. A Kbt-nek ez a rendelkezése a jogviszony fennállása alatt nem változott. A 2006-os Korm. rendelet egyértelműen rendelkezik azzal kapcsolatban, hogy a támogató nemzeti hatóság kizárólag a közbeszerzéssel kapcsolatos jogszabályok betartásának ellenőrzésére kapott jogszabályi felhatalmazást, míg a 2011-es Korm. rendelet a Kbt-vel együtt értelmezve állapítható meg az, hogy az alperes a szabálytalansági eljárás lefolytatásának időszakában sem rendelkezett jogszabályi felhatalmazással a közbeszerzési jogsértés megállapítására.

A bíróság a fenti indokok alapján a felperesi álláspontot osztotta annyiban, hogy az I.r. alperes a közbeszerzési jogsértést a jelen perben kizárólag a KDB jogerős határozatával bizonyíthatta volna. Az I.r. alperes ilyen határozatot csatolni nem tudott, ezért a bíróság azt állapította meg, hogy a felperes szerződésszegését nem bizonyította. Szerződésszegés hiányában a támogatás visszavonására a szerződés nem ad lehetőséget. Az I.r. alperes a szabálytalanságot nem bizonyította, ezért a szerződés teljesítésére köteles.

Fenti indokok alapján a bíróság a felperes keresetét az I.r. alperessel szemben teljesítésre kötelezés jogcímén megalapozottnak ítélte és az I.r. alperest a kereset szerint marasztalta. Az I.r. alperes vonatkozásában a Ptk.361.§.(1) bekezdésére alapított keresetet érdemben nem vizsgálta.

Figyelemmel arra, hogy a bíróság a II.r. alperessel szemben az elsődleges jogcímen előterjesztett keresetet elutasította, vizsgálta a bíróság a másodlagosan, a Ptk.361.§.(1) bekezdése alapján jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett keresetet. A Ptk. 361. § (1) bekezdése szerint aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

A jogalap nélküli gazdagodás megállapításának feltétele a gazdagodó oldalán kimutatható vagyoni előny. A II.r. alperes oldalán kimutatható ilyen vagyoni előnyre a felperes tényelőadást nem tett. Vagyoni előny hiányában a kereset alaptalan, ezért a bíróság a II.r. alperessel szemben másodlagos jogcímen előterjesztett keresetet is elutasította.

Az I.r. alperes pervesztes lett, ezért a Pp.78.§.(1) bekezdése alapján köteles a felmerült perköltség viselésére. A bíróság által megállapított perköltség a felperes által előlegezett perköltség.

Ft kereset illetéket tartalmaz. A II.r. alperes vonatkozásában a felperes lett pervesztes, ezért a Pp.78.§.(1) bekezdése alapján köteles a perköltség viselésére. A bíróság által megállapított perköltség
,- Ft ügyvédi munkadíjat

Ügyszám: 7.G.40.001/2013/6.

- 14 -

tartalmaz. Az ügyvédi munkadíj mértékét a bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§.(2) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése alapján állapította meg, és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre, a tárgyalások számára figyelemmel a (2) bekezdés alapján megállapítható munkadíj összegét 80 %-ra mérsékelte.

Budapest, 2013. május 22.

dr. Kisrákói Annamária sk.
bíró

